

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 5.6.2012 г.
COM(2012) 236 final

2012/0120 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за сключването на Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно
отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична
безопасност**

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Конвенцията за биологичното разнообразие (Convention on Biological Diversity — CBD), която влезе в сила на 29 декември 1993 г., понастоящем представлява основният международен инструмент за решаване на проблеми по биологичното разнообразие. Трите цели, преследвани от Конвенцията, са опазване на биологичното разнообразие, устойчиво използване на неговите компоненти и справедливо и безпристрастно споделяне на ползите, произтичащи от използването на генетични ресурси.

Биологичната безопасност — един от въпросите, обхванати от Конвенцията, се отнася до необходимостта от защита на човешкото здраве и околната среда от потенциалните неблагоприятни въздействия на продуктите на съвременните биотехнологии.

Конференцията на страните по Конвенцията за биологичното разнообразие (COP) на своята втора среща, проведена през ноември 1995 г. съгласно член 19, параграф 3 от CBD, създаде специална отворена работна група по биологична безопасност, която да разработи проект на протокол по биологична безопасност, като се обърне особено внимание на трансграничното придвижване на живи модифицирани организми. Работната група проведе шест срещи между юли 1996 г. и февруари 1999 г.

Протоколът от Картахена по биологична безопасност към Конвенцията за биологичното разнообразие бе приет на 29 януари 2000 г. като допълнително споразумение по CBD и влезе в сила на 11 септември 2003 г. Това международно споразумение предоставя рамка, изградена на принципа на предпазливостта, за безопасното преместване, третиране и използване на живи модифицирани организми (ЖМО), получени в резултат на съвременните биотехнологии, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху опазването и устойчивото използване на биологичното разнообразие или пораждат рискове за човешкото здраве.

Съгласно член 27 от Протокола от Картахена Конференцията на страните, която служи като среща на страните по този протокол (COP/MOP), се задължава на своята първа среща да установи формална процедура за целесъобразно разработване на международни правила и норми относно отговорността и обезщетяването за щети, причинени от трансгранично придвижване на ЖМО, като се стреми да приключи тази работа в срок от 4 години (т.е. до 2008 г.).

По време на срещата COP/MOP1, проведена в Куала Лумпур от 23 до 27 февруари 2004 г., беше създадена специална отворена работна група от правни и технически експерти относно отговорността и обезщетяването в контекста на Протокола от Картахена по биологична безопасност, която да анализира проблемите, да разработи варианти и да предложи международни правила и процедури по този въпрос.

През май 2008 г. на COP/MOP4, проведена в Бон, беше постигнат политически пробив в преговорите, въпреки че договорените резултати не получиха окончателна форма. Поради това страните се договориха да довършат изготвянето на съответния правно обвързващ инструмент на COP/MOP5 в Нагоя, Япония, през октомври 2010 г., както и да разработят насоки за гражданската отговорност. Този правно обвързващ инструмент, повлиян в голяма степен от Директивата на ЕС относно екологичната отговорност

(ДЕО)¹, ще даде възможност на националните органи да действат в името на общото благо и да изискват от операторите корективни мерки в случай на причинени от ЖМО щети за биоразнообразието — новост особено за много развиващи се страни.

Заклучителните преговори относно правно обвързващия инструмент и насоките за гражданската отговорност се проведеха в рамките на групата „Приатели на съпредседателите“ (FoC), в която участват 26 от 157-те страни по Протокола от Картахена, както и съветници от други страни. ЕС разполагаше с две места на масата на преговорите. Комисията действаше като преговарящ от името на ЕС за правно обвързващия инструмент въз основа на официално упълномощаване, прието от Съвета през юни 2007 г. и удължено своевременно след COP/MOP4. Указанията за водене на преговори бяха доуточнени няколко пъти, като на Комисията беше възложено да гарантира съответствието на резултатите от преговорите със законодателството на Съюза в тази област и с основните принципи на правото на държавите членки относно отговорността и обезщетяването, както и приложимостта на тези резултати в ЕС, без да се налага въвеждането или изменението на съществени правила относно гражданската отговорност.

На 15 октомври 2010 г. в резултат на заключителните преговори в Нагоя на пленарното заседание на COP/MOP5 успешно беше прието международно споразумение, известно като „Допълнителен протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност“².

В решението на COP/MOP5 за приемане на Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур страните по CBD се призовават да подпишат протокола при първа възможност и да депозират възможно най-бързо документи за ратифициране, приемане, одобрение или присъединяване, според случая.

На 20 декември 2010 г. Съветът приветства приемането на Протокола от Нагоя — Куала Лумпур³, а на 11 май 2011 г. Европейският съюз подписа Допълнителния протокол.

Разпоредбите на Протокола от Картахена по биологична безопасност се съдържат в законодателството на Европейския съюз по биологична безопасност, в което като централен елемент се запазва придържането към принципа на предпазливостта. Разпоредбите относно отговорността от Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур се съдържат в Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети, с която се установява съответна рамка въз основа на принципа „замърсителят плаща“ за нанесените екологични щети. След като Директивата влезе в сила на 30 април 2004 г., на

¹ Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети.

² http://bch.cbd.int/protocol/NKL_text.shtml

³ Вж. Заклучения на Съвета „Конвенция за биологичното разнообразие: резултати и последващи действия във връзка с конференцията в Нагоя (11—29 октомври 2010 г.)“ от 20 декември 2010 г., параграф 2.

държавите — членки (ДЧ) на ЕС, бяха предоставени три години за транспониране на директивата в националното законодателство. До юли 2010 г. всички ДЧ приключиха нейното транспониране. Директивата относно екологичната отговорност вече бе изменена на два пъти с Директива 2006/21/ЕО относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и с Директива 2009/31/ЕО относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение и допълнение на редица директиви.

Съгласно член 34 от Конвенцията за биологичното разнообразие всеки протокол към нея е открит за ратифициране, приемане или одобрение от държавите членки и от регионалните организации за икономическа интеграция. В съответствие с член 34, параграф 3 от Конвенцията регионалните организации за икономическа интеграция трябва да декларират обхвата на своите компетенции по отношение на въпросите, уреджани от съответния протокол. За изпълнение на това задължение Комисията изготви декларацията, приложена към настоящото предложение.

В съответствие с консултативното становище на Съда на Европейските общности⁴ решението за сключване следва да се основава на член 192, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от ДФЕС.

С оглед на гореизложеното Комисията предлага Съветът да упълномощи председателя да определи лицето(ата), оправомощено(и) да депозира(т) документа за одобрение от името на Съюза на Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур и да му/им предостави необходимите правомощия за това.

⁴

Становище 2/2000 на Съда на Европейските общности, 6 декември 2001 г.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключването на Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192 във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия⁵,

като взе предвид съгласието на Европейския парламент⁶,

като има предвид, че:

- (1) Съгласно член 27 от Протокола от Картахена по биологична безопасност Конференцията на страните, която служи като среща на страните по този протокол (COP/MOP), се задължава на своята първа среща да започне процеса на изготвяне на международни правила и процедури в областта на отговорността и обезщетяването за щети, причинени от трансгранично придвижване на живи модифицирани организми.
- (2) През юни 2007 г. Съветът прие решение, с което упълномощава Комисията да участва от името на Съюза в преговорите относно отговорността и обезщетяването по въпроси, попадащи в компетентността на Съюза, в съответствие с определени указания за водене на преговори. През октомври 2008 г. това упълномощаване беше удължено, за да се обхванат заключителните етапи на преговорите.
- (3) На 11 октомври 2010 г. в Нагоя, Япония, по време на петата Конференция на страните, служеща като среща на страните по Протокола, ЕС единодушно подкрепи постигнатия окончателен компромис по Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването, след като беше установено, че той е в рамките на договорените позиции на ЕС и адресираните до Комисията указания за водене на преговори.

⁵

⁶

...

- (4) На 15 октомври 2010 г. на заключителното пленарно заседание на COP/MOP5 успешно беше приет Допълнителният протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност.
- (5) На 20 декември 2010 г. Съветът приветства приемането на Допълнителния протокол от Нагоя — Куала Лумпур.
- (6) В съответствие с Решение на Съвета от 6 май 2011 г.⁷ Допълнителният протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност бе подписан от Съюза на 11 май 2011 г. с условието той бъде сключен на по-късна дата.
- (7) Съгласно член 34 от Конвенцията за биологичното разнообразие всеки протокол към същата конвенция подлежи на ратифициране, приемане или одобрение от държави и от регионални организации за икономическа интеграция.
- (8) Допълнителният протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност допринася за постигане на целите на екологичната политика на Съюза. Следователно е важно този протокол да бъде сключен възможно най-скоро от името на Съюза,
- (9) Споразумението следва да бъде одобрено от името на Европейския съюз,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

С настоящото от името на Съюза се одобрява Допълнителният протокол от Нагоя — Куала Лумпур относно отговорността и обезщетяването към Протокола от Картахена по биологична безопасност.

Текстът на Споразумението е приложен към настоящото решение.

Член 2

Председателят на Съвета посочва лицето, упълномощено да пристъпи от името на Европейския съюз към депозирането на предвидения в член 18 от Споразумението документ за одобрение, за да изрази съгласието на Европейския съюз за обвързване със Споразумението. Депозирането на документа за одобрение се извършва едновременно с тези на държавите членки. Едновременно с това посоченото лице депозира декларацията, съдържаща се в приложението към настоящото решение, в съответствие с член 34, параграф 3 от Конвенцията за биологичното разнообразие.

⁷

Решението все още не е публикувано.

Член 3

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛЕН 34, ПАРАГРАФ 3 ОТ КОНВЕНЦИЯТА ЗА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

„Европейският съюз декларира, че съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 191 от него, той притежава правомощия да сключва международни споразумения и да изисква изпълнение на задълженията, произтичащи от тях, с оглед постигане на следните цели:

- опазване, защита и подобряване на качеството на околната среда;*
- защита на здравето на хората;*
- разумно и рационално използване на природните ресурси;*
- насърчаване на мерки на международно равнище за справяне с регионални или световни проблеми на околната среда, включително с изменението на климата.*

Освен това Европейският съюз приема на своето равнище необходими за правилното функциониране на вътрешния си пазар мерки в областта на съдебното сътрудничество по граждански дела.

Европейският съюз декларира, че вече е приел правните инструменти, обвързващи неговите държави членки, които обхващат всички въпроси, уредени от този протокол.“